

Kontekst społeczny

Amazon A–Z: Sieć pracownicza

Tak, jak Amazon jest firmą globalną, tak i protesty związkowczyń czy aktywistów wymierzone w jego działalność, muszą mieć globalny wymiar. Polscy robotnicy Amazona zauważyli to krótko po otwarciu pierwszych centrów logistycznych w kraju. Kiedy w 2015 roku wybuchł (kolejny już) strajk w niemieckim Bad Hersfeld, pracownikom w magazynie pod poznaniem ogłoszono obowiązkowe nadgodziny. Część osób, świadoma protestu za zachodnią granicą, zorganizowała się i masowo (w grupie ok. stu osób) spowolniła pracę na jednym z działów, kluczowym dla terminowej wysyłki zamówień.

Również w 2015 roku powstała międzynarodowa koalicja Amazon Workers International, która zajmuje się koordynacją protestów i działań pracowników wysyłkowego giganta w całej Europie i Stanach Zjednoczonych. Grupa zawiązała się z inicjatywy polskich, niemieckich i francuskich pracowników, a jej pierwsze „transgraniczne” spotkanie odbyło się we wrześniu 2015 roku w Poznaniu. Od tamtej pory do AWI dołączyli robotnicy z Włoch, Hiszpanii, Słowacji czy USA, a jej spotkania odbywały się regularnie w kolejnych krajach.

AWI jest częścią jeszcze szerszego sojuszu po nazwą Make Amazon Pay. Pod wspólnym parasolem zbiera on nie tylko załogi centrów logistycznych, ale również członków i członkinie Amazon Employees for Climate Justice (zrzeszającą głównie pracowników biurowych i IT korporacji, domagających się działań proekologicznych), miejskich aktywistów z Berlin vs. Amazon (sprzeciwiających się budowie biurowca Amazona w Berlinie) oraz cały szereg mniej lub bardziej oficjalnych organizacji związanych ze światem pracy, ekologią czy sprawiedliwością społeczną.

Pierwsze protesty pod hasztagiem #MakeAmazonPay odbyły się w Niemczech w listopadzie 2017 roku z okazji dnia wyprzedaży Black Friday, a już rok później objęły całą Europę. Pikiety, blokady i protesty w 2021 roku odbyły się już dosłownie na całym świecie – od USA, przez Brazylię, kraje europejskie, kończąc na Indiach. Umożliwia to właśnie szeroka koalicja oddolnych organizacji, ale także rosnąca świadomość wspólnoty interesów wśród pracowników różnego szczebla i różnych działów.

W podejściu Amazona do biznesu istotny jest tak jego rozwój horyzontalny, jak i wertykalny. W biznesowej nomenklaturze oznacza to odpowiednio wzrost poprzez wchodzenie w kolejne, osobne branże, albo w integrowanie całości procesu w danej branży pod swoim szyldem. Amazon robi jedno i drugie i tak samo próbują działać pracownicy. Wystarczy wspomnieć o pracownikach IT zrzeszonych w Amazon Employees for Climate Justice, którzy wyrażali solidarność wobec ciężkich warunków pracy robotnic logistycznych podczas epidemii COVID-19. Dla dwóch takich pracowników IT, Emily Cunningham i Maren Costy, skończyło się to natychmiastowym zwolnieniem z firmy (uznanym przez National Labor Relations Board, amerykański odpowiednik Państwowej Inspekcji Pracy, za nielegalne). Z drugiej strony, podczas strajku z marca 2021 roku, który odbył się we Włoszech, pracownikom magazynowym udało się zyskać nie tylko przychylność dostawców paczek pracujących pod logiem Amazona, ale także związkowców z zewnętrznych firm. Na ogrodzeniu przed magazynem miał zawisnąć napis: „Od Piacenzy po Alabamę – jeden wielki związek”.

źródła:

1. Twitter „*Make Amazon Pay*”, 20 września 2017
2. strona internetowa *Make Amazon Pay*
3. Ralf Ruckus, *Confronting Amazon*, „Jacobin”, 2016
4. Agnieszka Mróz, *AMZN: W brzuchu bestii*, strona internetowa związku OZZ Inicjatywa Pracownicza, 2021
5. *Międzynarodowe Spotkanie Pracowników Amazona*, strona internetowa Amazon Workers International, 2015
6. profil organizacji *Amazon Workers International* na platformie Transnational Strike,
7. Josh Dzieza, *‘Beat the Machine’: Amazon Warehouse Workers Strike to Protest Inhumane Conditions*, „The Verge”, 2019
8. profil grupy *Amazon Employees for Climate Justice* na portalu Medium.com
9. Brian Fung, *This Black Friday, Amazon employees across Europe are protesting ‘inhuman’ working conditions*, „The Washington Post”, 2018
10. Mario Lavazzi, *Italy: Amazon strike shows potential for workers’ fightback*, „In Defence of Marxism”, 2021
11. Cyrus Farivar, *Amazon settles with 2 women who say they were fired for criticizing company’s climate, labor policies*, NBC News, 2021